

TRIBUNAL DEL DEUTE EXTERN

VEREDICTE

El Tribunal del Deute Extern es va reunir els dies 26 a 28 d'abril de 1999 al Teatre João Caetano a Rio de Janeiro, al Brasil, al local on va ser penjat Tiradentes, heroi i màrtir de la Independència, en presència i amb la participació de 1.200 persones de diverses parts del Brasil i diversos països del món.

Promogut per la CNBB (Conferència Nacional dels Bisbes del Brasil) i Càritas, CONIC (Consell Nacional d'Esglésies Cristianes), CESE (Coordinadora Eclèsiàtica de Serveis), CMP (Central de Moviments Populars) i MST (Moviment dels Treballadors Rurals sense Terra) i l'IAB (Institut d'Advocats Brasilers), amb el suport del CORECON/RJ, SENG/RJ, SINDECON/RJ, IERL i PACS, el Tribunal va tenir com a objectius jutjar el cas brasiler del deute extern i reforçar la Campanya del Jubileu 2000 en favor de la cancel·lació del deute dels països de baixa renda i més endeutats.

Pel fet que el Brasil és, així com alguns altres països de l'Amèrica Llatina i el Carib, un dels països amb economia de renda mitjana i considerat emergent, i un dels països que té un dels pitjors perfils en la distribució de renda del món, amb un quart de la seva població (4 milions de persones) situat per sota de la línia de pobresa, va ser objectiu del Tribunal identificar la relació entre el deute extern i aquesta situació d'injustícia i misèria. A més d'identificar els factors que originen, constitueixen i augmenten el deute extern, així com els seus respectius responsables, el Tribunal va tractar de definir polítiques alternatives i estratègies per superar, de forma sostenible, la crisi d'endeutament extern i les seves conseqüències socials i ambientals.

Després d'haver conegut un ampli i múltiple material documentat, sentint testimonis de brasilers i d'especialistes d'altres països en quatre sessions (sobre el sistema financer internacional, sobre l'endeutament brasiler, sobre els casos exemplars d'endeutament d'altres països i sobre perspectives d'acció per afrontar i superar la crisi de l'endeutament brasiler), el Tribunal Popular, constituït per representants de diversos sectors de la societat brasilera, va arribar al següent veredict:

CONSIDERANT:

1. Que, segons els estudis i les dades presentats al Tribunal, el deute dels països més pobres i endeutats ja va ser pagat i, en la forma comptable actual, resulta impagable.

2. Que el deute brasiler, a partir de l'última renegociació de fa cinc anys, va augmentar de 148.000 milions a 235.000 milions el novembre de 1998, i que en aquell període es van pagar prop de 126.000 milions als creditors externs, la qual cosa indica una velocitat insostenible d'endeutament, fins al punt que gairebé tots els nous contractes són destinats al servei del propi deute, de la qual cosa resulta un cercle viciós d'endeutament.

3. Que la decisió unilateral dels EUA al final dels anys setanta d'augmentar la taxa d'interès del seu nivell acostumat històricament de 4-6% fins a més del 20% en pocs mesos va constituir una

traïció a la bona fe dels contractes i, a més, va forçar els països deutors a demanar préstecs per pagar els interessos, va comportar un pagament extraordinari que correspon a la pèrdua de 106.000 milions per a l'Amèrica Llatina.

4. Que el fet que els creditors imposin als deutors una taxa de risc per prevenir-se de la seva possible incapacitat de pagament dona a aquests el dret de declarar-se insolvents sense càrrec.

5. Que governs identificats amb grans empreses i bancs endeutats amb l'exterior han practicat l'estatalització del deute extern privat socialitzant els seus costos i comproment encara més els fons públics amb el servei del deute extern.

6. Que empreses públiques estratègiques van ser utilitzades com a instruments de sobreendeutament i que això va comprometre la seva salut financera i la seva capacitat d'inversió, la qual cosa va servir de pretext per a la seva posterior privatització.

7. Que hi ha un vincle explícit entre el deute extern, l'excessiu endeutament públic intern i la recerca de capital extern de curt termini, sotmetent el país a una política d'altíssimes taxes d'interès.

8. Que el govern, pel fet de concebre el sistema financer com un absolut i com una finalitat, va sacrificar la part del pressupost dedicada a despeses en polítiques socials i en dinamització de l'economia interna per mantenir al dia el pagament dels deutes financers, cosa que va donar com a resultat l'abandonament de la salut, de l'educació, de les polítiques d'ocupació, de l'habitatge popular, de la demarcació i la garantia de les terres indígenes i de les seves condicions de supervivència en tant que pobles, de valoració dels vells i dels nous, de realització de la reforma agrària, de conservació i recuperació del medi ambient.

9. Que les polítiques econòmiques i d'ajust de l'FMI han demostrat ser desastroses per als països que s'hi sotmeten, i serveixen per augmentar encara més el deute dels altres passius externs d'aquests països, constituint una moratòria sense fi dels deutes socials i ambientals, dels quals els creditors són els nous, les dones i els homes treballadors del camp i de la ciutat, els negres, els pobles indígenes i la naturalesa.

10. Que els Estats Units manipulen l'ONU, l'OMC, l'FMI, el Banc Mundial i l'OTAN d'acord amb les seves estratègies d'hegemonia i control dels pobles de la terra.

11. Que l'endeutament públic brasiler sempre va afavorir els interessos i els privilegis de les elits dominants.

12. Que l'excessiu endeutament brasiler va ser generat sobretot en les últimes tres dècades marcades pels 21 anys de dictadura, per una transició cap a governs civils que van completar la rendició connivent de la política econòmica al capital financer.

13. Que aquest endeutament va ser realitzat per governs dictatorials, i per tant il·legítims i antipopulars, i que els creditors d'aquests governs, a més d'haver estat els seus còmplices, tenien consciència dels riscos que implicaven aquells préstecs.

14. Que l'expansió del deute està relacionada amb les elits

brasileres que, al llarg de tota la història, i actualment, han estat connivents amb les institucions financeres de l'exterior tant privades i oficials com multilaterals.

15. Que el deute extern constitueix una violació continuada del Pacte Internacional sobre Drets Econòmics, Socials i Culturals, fixat per l'ONU el 16/12/66, que exigeix el reconeixement del dret de cada nació a l'autodeterminació i al desenvolupament econòmic, així com a la lliure disposició de les seves riqueses i els seus recursos naturals, i que en cap cas un poble podrà ser privat dels seus propis mitjans de subsistència;

EL INTEGRANTS DEL TRIBUNAL DEL DEUTE EXTERN DECIDEIXEN, PER UNANIMITAT:

El deute extern brasiler, pel fet d'haver estat constituït fora dels marcs legals nacionals i internacionals, i sense consulta a la societat, d'haver afavorit gairebé exclusivament les elits en detriment de la majoria de la població, i de ferir la sobirania nacional, és injust i insostenible èticament, jurídicament i políticament.

En termes substantius ja va ser pagat i persisteix amb prou feines com un mecanisme de submissió i esclavització de la societat al poder financer de la usura i de la globalització del capital, i de transferència de riqueses per als creditors. Per això, aquest Tribunal

condemna el procés d'endeutament brasiler, que implica la subordinació als interessos del capital financer internacional i dels països rics, que compten amb el suport dels organismes multilaterals, com a inic i il·legítim;

responsabilitza les elits dominants per l'endeutament excessiu i per abdicar d'un projecte propi de desenvolupament per al Brasil;

responsabilitza els governs i els polítics que promouen el projecte d'inserció subordinada del Brasil en l'economia globalitzada i li donen suport;

responsabilitza els economistes, els juristes, els artistes i els intel·lectuals que els donen suport tècnic i ideològic;

i **responsabilitza** la dictadura dels grans mitjans de comunicació, que intenten legitimar el deute i bloquegen el debat sobre les alternatives.

Decideix a més comunicar a les autoritats legislatives, executives i judicials de la Unió, Estats Municipis, aquesta decisió, perquè la respectin per la legitimitat de l'estructura i de la funció social d'aquest Tribunal.

Assumint l'esperança present en les lluites populars per alternatives de vida, de relacions socials i d'organització de l'economia i de la societat, el Tribunal **proposa** a tots els brasilers i brasileres els següents compromisos i estratègies d'acció:

*La unió de tots els pobles en favor de la cancel·lació general i sense restricció dels deutes externs dels països de baixa renda més endeutats, i per la devolució de les riqueses que els van ser arrabassades, sense imposar-los cap més condició que la de l'aplicació dels recursos estalviats al rescat dels deutes socials sota el control de la pròpia societat i del ple respecte als drets humans de tots els ciutadans.

* Una auditoria del deute públic extern i de tot el procés d'endeutament brasiler, amb la participació activa de la societat civil, a fi de verificar comptablement i jurídicament si encara hi ha deute per pagar, de qui ha de ser cobrada, i per establir normes democràtiques de control sobre l'endeutament.

* Una moratòria sobirana, el trencament de l'Acord amb l'FMI i la redefinició dels deutes, amb base en els resultats de l'auditoria i a partir de l'afirmació de la sobirania nacional.

* Una política de desenvolupament centrada en els drets de la persona i de la societat, basada principalment en els recursos materials i humans del país, que superi la lògica i la pràctica de l'endeutament irresponsable actualment en vigor.

* Un ferm control del canvi, instrumentat pel govern per frenar l'especulació i reestimar la inversió productiva, incloent mecanismes efectius de control i fiscalització de tota forma d'entrada i sortida il·legal de monedes (nacional i estrangeres) i de mercaderies en general.

* La renacionalització i la democratització d'empreses estratègiques.

* La renegociació dels deutes dels estats i els municipis, vinculant els recursos estalviats al rescat dels deutes socials i ambientals, i refundant el pacte federatiu en una perspectiva democràtica i participativa.

* El reforç de mobilitzacions i campanyes com l'ATTAC, que exigeixen l'establiment de mecanismes de regulació i de taxació de la circulació del capital especulatiu internacional, apuntant a la creació d'un fons destinat al rescat de la vida digna dels més empobrits.

* La unió dels pobles de l'Amèrica Llatina i el Carib entorn de polítiques alternatives i estratègies comunes al continent, per afrontar junts el cercle viciós de l'endeutament i altres factors d'empobriment i subordinació que històricament afligeixen tot el continent.

* La participació a la Campanya Jubileu 2000, del Consell Mundial d'Esglésies i d'altres institucions nacionals i internacionals, en una mobilització que porti els estats democràtics a proposar a l'Assemblea General de l'ONU una acció davant el Tribunal Internacional de La Haia per jutjar els processos que van originar i hipertrofiar el deute extern dels països empobrits i altament endeutats i els seus responsables.

El present Tribunal és el marc simbòlic d'un llarg camí. Convoca per això els brasilers i les brasileres a participar amb esperança i sense inhibició en les iniciatives que d'ell brotaran, i que continuïn dempeus, en carrers i places, fins que aconseguim que el Brasil sigui de veritat una pàtria per a tots, i que tots tinguin condicions de vida digna i de plena realització de ciutadania.

És la nostra decisió. Publiqueu-la i divulgueu-la. Només està autoritzada la subscripció feta per homes i dones de bé.

Rio de Janeiro, patíbul de Tiradentes, 28 d'abril de 1999